

רע"פ 8286/21 - אמיר אבו לבדה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 8286/21

כבוד השופט י' אלרון

לפני:

אמיר אבו לבדה

המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד ב-עפ"ג 5004-06-21 מיום 18.10.2021 שניתן על השופט ד' מרשק מרומ, השופט העמית י' צלקובניק והשופט ע' דרויאן-גמליאל

עו"ד חן פלצ'י; עו"ד עבדאללה עודה

בשם המבקש:

החלטה

1. לפני בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופט ד' מרשק מרומ, השופט העמית י' צלקובניק והשופט ע' דרויאן-גמליאל) ב-עפ"ג 5004-06-21 מיום 18.10.2021, בגדרו התקבל באופן חלקי ערעור המבקש על גזר דינו של בית המשפט השלום בכפר סבא (השופט ע' פרייז) ב-ת"פ 10899-05-19 מיום 21.4.2021.
2. המבקש הורשע על פי הודאתו בעבירה של חבלה חמורה, לפי סעיף 333 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). על פי המתואר בעובדות כתב האישום, ביום 29.5.2018 בשעה 10:00 או בסמוך לכך, המבקש הכה באמצעות קרש עץ ארוך את שותפו לעבודה, מר ארקדי בגנוב (להלן: המתלונן), וכתוצאה מכך נגרמו לו, בין היתר, חתך בגולגולת ושבר אנכי לאורך עצם הקודקוד הימנית.
3. עובר להרשעתו, המבקש והמשיבה חתמו על הסדר טיעון לפיו המבקש יודה ויורשע במיוחס לו בכתב האישום, ומנגד המשיבה תטען לעונש מאסר בפועל למשך 12 חודשים לצד ענישה נלווית, ולא תביע התנגדותה לקבלת תסקיר שירות המבחן לצורך גזירת עונשו.

4. בגזר דינו, בית משפט השלום עמד על חומרת העבירה בה הורשע המבקש ונסיבות ביצועה, בהדגישו כי המבקש עשה שימוש בחפץ קהה וגדול על מנת להכות בעוצמה בראשו של המתלונן, וכתוצאה מכך הסב לו "שורה של חבלות", אשר רק "למרבה המזל" לא פגעו ברקמות הרכות בראשו. עוד ציין בית המשפט את הנזק הנפשי שנגרם למתלונן בעקבות מעשי המבקש, שהצריך טיפול וכפי שעולה מתסקיר נפגע עבירה, הובילו לכך שמאז קרות המקרה, המתלונן הגביל באופן משמעותי את יציאותיו מביתו.

מלבד האמור, בית המשפט הדגיש את פער הגילים שבין המתלונן למבקש, "המאפיין דור ואפילו שניים" - המבקש, שהיה בשנות העשרים המוקדמות לחייו, הכה את המתלונן, שהיה אז בן 65 שנים. לכך הוסיף בית המשפט את העובדה שמדובר במעשה אלימות חמור שבוצע "ללא רקע ברור", במקום העבודה של השניים, תוך שצוין כי לא ניתן לקבל מצב ובו "מקום עבודה מתפתח באבחה אחת למקום היוצר סיכון, אשר מתממש באמצעות פגיעה פיזית ונפשית כאחד, והכל מצד עמית לעבודה".

אשר על כן, ובשים לב לכך שמתחם הענישה שהציגה המשיבה אינו מחמיר, נקבע כי מתחם העונש ההולם בעניינו של המבקש נע בין 12 ל-30 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. הודגש, כי יש לקבוע מתחם ענישה "אשר לא רק מחייב מאסר בפועל, אלא מאסר בפועל שלא ניתן לרצותו על דרך של עבודות שירות".

בקביעת עונשו של המבקש בתוך המתחם, בית המשפט שקל לקולא את הודאתו בכתב האישום, אשר הובילה לחיסכון בזמן שיפוטי ומניעת הצורך כי המתלונן ישחזר בעדותו בבית המשפט את האירוע הקשה שעבר; גילו הצעיר של המבקש בעת האירוע; היעדר עבר פלילי או הרשעות לאחר האירוע; וכן התסקיר החיובי שהוגש בעניינו, המלמד על היבט שיקומי בהליכי הטיפול. עם זאת, נוכח מידת אשמתו של המבקש וחומרת העבירה בה הורשע, נקבע כי אין לחרוג לקולא ממתחם הענישה בהתאם להוראות סעיף 40(ב) לחוק העונשין.

לפיכך, בית משפט השלום גזר על המבקש 12 חודשי מאסר בפועל; 9 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת אלימות מסוג "פשע", למשך 3 שנים; 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת אלימות מסוג "עוון", למשך 3 שנים; ופיצוי למתלונן בסך 10,000 ש"ח.

5. ערעור המבקש על חומרת העונש התקבל באופן חלקי.

בית המשפט המחוזי הדגיש את "מעשה האלימות החמור" בו הורשע המבקש, המחייב עונש מאסר בפועל שלא ירוצה בדרך של עבודות שירות. עם זאת, ובהתאם למדיניות הענישה הנהוגה, סבר כי הרף התחתון של מתחם הענישה מחמיר יתר על המידה.

לאור האמור, ובהתחשב בגילו הצעיר של המבקש, בהודאתו בכתב האישום ובתסקיר החיובי שהתקבל בעניינו - בית המשפט המחוזי הקל בעונשו כך שישא עונש מאסר בפועל בן 9 חודשים, חלף 12 החודשים שהוטלו עליו בבית משפט השלום, והותיר את יתר רכיבי הענישה על כנם.

6. מכאן בקשת רשות הערעור שלפניי, במסגרתה טוען המבקש כי היה על בית המשפט המחוזי להורות על ריצוי עונש המאסר בפועל בדרך של עבודות שירות. לשיטתו, שגו הערכאות דלמטה עת לא הקלו בעונשו לאור "נסיבות יוצאות דופן ומיוחדות" בעניינו, וביניהן - ההליך השיקומי שעבר; התסקיר החיובי שמלמד על כך; הודאתו בכתב האישום; גילו הצעיר; היעדר עבר פלילי; וכן היעדר מסוכנות הנשקפת ממנו. "שגיאה" זו, כך הוא סבור, הובילה "לגזר הדין החמור" בעניינו, אשר לא נתן את המשקל הדרוש לשיקולי שיקום ונסיבותיו האישיות.

לצד זאת, המבקש הוסיף ועמד על האמור בתסקיר שירות המבחן בעניינו, בגדרו הומלץ לשקול "גישה שיקומית" בגזירת הדין אשר אינה כוללת עונש מאסר בפועל. נוכח כל אלה, טען המבקש כי "תחושת הצדק" מחייבת מתן רשות ערעור.

דין והכרעה

7. דין הבקשה להידחות.

כידוע, הלכה היא כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במשורה, ובמקרים חריגים בלבד המעוררים סוגיה עקרונית רחבת היקף החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או במקרים שבהם נגרם לו אי צדק קיצוני או עיוות דין מהותי (רע"פ 239/20 פלוני נ' מדינת ישראל (20.1.2020)).

כמו כן, בקשת רשות ערעור הנסובה על חומרת העונש בלבד, לא תתקבל אלא במקרים שבהם ישנה סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנהוגה בנסיבות דומות (רע"פ 5613/20 אלהוזייל נ' מדינת ישראל (25.8.2020)).

8. הבקשה שלפניי אינה נמנית עם אותם מקרים חריגים מעין אלה, ודי בכך כדי לדחותה.

9. אף לגופו של עניין וכפי שנפסק לא אחת, שיקולי שיקום אינם חזות הכל ואינם עומדים לבדם. כך, ובהתאם להוראות סעיף 40ד(ב) לחוק העונשין, אם נמצא שמעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם הם בעלי חומרה יתרה, לא יחרוג בית המשפט ממתחם העונש ההולם אלא בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן ולאחר ששוכנע שהן גוברות על הצורך לקבוע את עונשו בתוך המתחם. איני סבור כי נסיבות המבקש נכנסות בגדרי חריג זה.

במקרה דנן, המבקש הכה באמצעות קרש עץ ארוך בראשו של המתלונן באופן שגרם לו חבלות בראשו; וזאת במקום העבודה של השניים, ובעוד המתלונן מבוגר ממנו בעשרות שנים ונמצא בעשור השביעי לחייו. הייתה זו יד הגורל אשר גברה על ידו של המבקש, והצילה את המתלונן מפגיעות חמורות ברקמות ראשו ומנזק בלתי הפיך ואף מתוצאה טראגית של ממש. נוכח האמור, נראה כי מעשה העבירה כמו גם מידת אשמו של המבקש הם בעלי חומרה יתרה.

לא נעלמה מעיניי דרך השיקום בה צעד המבקש, וכך גם נלמד מהתסקיר החיובי שהתקבל בעניינו. עם זאת, ספק אם מתקיימות כאמור נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן המצדיקות סטייה ממתחם העונש ההולם. הן בית משפט השלום והן בית המשפט המחוזי התייחסו בפסק דינם לאפשרות הטלת עונש המאסר בפועל בדרך של עבודות שירות,

וסברו שניהם באופן מפורש כי בשל מעשה האלימות החמור שביצע המבקש, מתחייבת ענישה הולמת שתביא לריצוי עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. ממילא, גם אין בגזר הדין במתכונתו הנוכחית, לאחר ההקלה שניתנה על ידי בית המשפט המחוזי, כדי להוות סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנהוגה המצדיקה מתן רשות ערעור.

10. זאת ועוד, בית המשפט היה רשאי שלא לאמץ את עמדת שירות המבחן, שעל אף חשיבותה, מהווה המלצה בלבד (רע"פ 8148/21 דרבאשי נ' מדינת ישראל (29.11.2021)).

11. טרם סיום, מצאתי לנכון להעיר על הימשכות ההליכים בעניינו של המבקש, אשר כתב האישום נגדו הוגש לאחר שנה מעת ביצוע העבירה, ומאז חלפו כשנתיים נוספות עד למתן גזר הדין. אומנם האשם רובץ גם לפתחו של המבקש אשר בראשית הדרך לא התייצב לפגישות עם שירות המבחן, אולם מצאתי טעם בדברי המבקש ומשפחתו כי עונשו הגיע "כרעם ביום בהיר", כלשונם. מלבד הפגיעה באינטרס הציבורי, ברורה וניכרת הפגיעה במבקש ומשפחתו, אשר האמינו לחשוב כי לנוכח השיקום שהחל וחלוף הזמן הרב, לא יישא עונש מאסר בפועל. אולם אין בכל האמור כדי להוביל למתן רשות ערעור, משעונש המאסר בפועל שהוטל על המבקש אינו חורג לחומרה ממדיניות הענישה הנהוגת, וכן גם לא ממסגרת הרף העליון המוסכם בהסדר הטיעון, שאף הוא במידה רבה מקל עמו.

12. אשר על כן, הבקשה נדחית.

עם זאת, מצאתי להורות, לפני משורת הדין, על דחיית מועד התייצבות המבקש למאסר בפועל, על מנת לאפשר לו פרק זמן נאות להתארגנות.

המבקש יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו ביום 9.1.2022 עד השעה 10:00 בבימ"ר הדריס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, י' בטבת התשפ"ב (14.12.2021).

ש ו פ ט